

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke

VIRPI MUSTONEN, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
INFOTILAISUUS
21.11.2025

Infotilaisuuden sisältö

1. Infotilaisuuden avaus
2. Avauspuheenvuoro, kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
3. Hankkeen tavoitteet, hyödyt, ehdotettu sääntely ja aikataulut, neuvotteleva virkamies Virpi Mustonen
4. Infotilaisuuden päättäminen

Hallitusohjelmataavoitteet

- Kilpailu- ja kuluttajaviraston valvontaa vahvistetaan ja **perustetaan hankintatietokanta**, joka mahdollistaa kehitystoimien ja lainsäädäntömuutosten arvioinnin, parhaiden käytäntöjen levittämisen ja väärinkäytösten havaitsemisen.
- **Säädetään julkisyhteisöjen ostolaskudata** avoimesti ja keskitetysti **julkaistavaksi** ilman erillistä pyyntöä.
- Kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietojen, kuten ostolaskutietojen julkisuutta sekä oman tuotannon ja ostopalveluiden, vertailukelpoisuutta parannetaan. Ostolaskutietojen julkistaminen tehdään pakolliseksi, julkisuuslain periaatteet huomioiden.
- Tietovarannolla on lisäksi kiinteä yhteys muihin hallitusohjelman julkisia hankintoja koskeviin kirjauksiin muun muassa **toimenpiteiden kohdentamisen ja vaikutusten todentamisen näkökulmasta** ja esimerkiksi **valvontamekanismina**.

Hankkeen tavoitteet

- Tehostaa julkisia hankintoja ja saada aikaan kustannussäästöjä keskipitkällä aikavälillä
 - Edistää tietoperusteista päätöksentekoa hankintayksiköissä ja laajemmin julkishallinnossa - parantaa tiedon saatavuutta, yhdisteltävyyttä ja vertailtavuutta mm. vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arvioimiseksi
 - Parantaa kuntien ja hyvinvointialueiden oman tuotannon ja ostopalveluiden vertailukelpoisuutta
 - Vahvistaa avointa hallintoa tietojen mahdollisimman laajalla julkaisulla
 - Parantaa edellytyksiä kehitystoimien ja lainsäädäntömuutosten arviointiin
 - Mahdollistaa parhaiden käytäntöjen levittämistä
 - Helpottaa väärinkäytösten havaitsemista ja valvontatehtävien toteuttamista sekä
 - Edistää tietojen käyttöä tutkimustarkoituksissa.
-
- Hankkeen toimikausi 17.1.2025 – 1.5.2027

Hyödyt

- Julkisen sektorin vuosittaiset hankinnat ovat noin 39 miljardia euroa (vaihtelee vuosittain).
- Säästöpotentiaali arvioitu olevan noin 500 miljoona.
- Hankintatietovaranto mahdollistaa myös kilpailuttamattomien ja hankintalainsäädännön kynnysarvojen alittavien ostojen arvioinnin. Kilpailuttamattomien ostojen osuus julkisista hankinnoista on arvioitu olevan noin 15 miljardia euroa vuodessa.
- Vaatii lainsäädännön muuttamista, toimintatapojen ja järjestelmien uudistamista sekä koulutusta ja osaamisen kehittämistä.

Sääntely, jota ehdotetaan

- 1. Uusi laki hankintatietovarannosta** - tietovarannon tehtävä, ostolaskutietojen toimittaminen, tallennettavat tiedot, henkilötietojen säilytysaika
- 2. Muutokset Valtiokonttori-lakiin** - tietovarannon ylläpitovastuu ja rekisterinpitäisyys, tiedonsaantioikeudet, tietojen julkaiseminen
- 3. Muutokset hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin** - hankintailmoitusten pakollisten tietosisältöjen määrittely, määräyksenantovaltuus Valtiokonttorille, hankintatietojen saavutettavuuden varmistaminen.

Ostolaskujen soveltamisalat

- Hankintailmoituksia koskevat velvoitteet ehdotetaan ulotettaviksi **kaikkiin hankintalain ja erityisalojen hankintalain mukaisiin hankintayksiköihin**:
 - hankintalain (1397/2016) 5 §:ssä sekä
 - erityisalojen hankintalain (1398/2016) 5 §:ssä tarkoitetut hankintayksiköt
- Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista (1531/2011):
 - lakia ei ehdotettaisi muutettavaksi
 - hankintatietovarantoon kerättäisiin hankintailmoitukset.fi -palvelussa julkaistut putu-hankintoja koskevat ilmoitukset
 - hankintatietovarantolain säännöksin mahdollistetaan se, että julkiset tai enintään TLIV-tietoja sisältävät ostolaskutiedot putu-hankintoihin liittyen voitaisiin kerätä tietovarantoon.
- Hankintayksiköllä olisi harkintavalta päättää olla toimittamatta TLIV-luokiteltuja tietoja tietovarantoon ostolaskutietojen osalta.

Ostolaskujen soveltamisalarajaus

Soveltamisalueet

- Valtion virastot ja laitokset 1.1.2027
- Hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät 1.10.2027
- Kunnat ja kuntayhtymät 1.1.2028
- Senaatti-kiinteistöt 1.1.2028
- Kela (toimintakuluja ja muita etuuspalveluja kuin kuntoutuspalveluja koskevat ostolaskut) 1.1.2028

Ulkopuolelle rajatut

- Yliopistot
- Evankelisluterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko
- Ammattikorkeakoulut
- Julkisoikeudelliset laitokset
- Talousarvion ulkopuoliset rahastot

Tavoiteaikataulu

- Lausuntokierros 12.11.2025 - 9.1.2026. Lausuntopalvelussa lausuntopyyntö ja tarkemmat teemoittelut lausunnoille.
- Lausuntopalautteen yhteenveto ja HE:n muokkaus – tammi-helmikuu
- Eri johtoryhmäkäsittelyt kevään aikana
- HE eduskuntaan vko 20/2026 (eduskunnan istunto 13.5.)
- Hankintatietovarantolaki astuu voimaan siirtymäsäännöksineen 1.7.2026.

Aikataulu

LUONNOS

Seuraa hanketta ja osallistu

Verkkosivut

- vm.fi/kansallinen-julkisten-hankintojen-tietovaranto
- valtiokonttori.fi/hankintatietovaranto

Hankeikkuna

- vm.fi/hanke?tunnus=VM009:00/2025

Tapahtumat

- Valtio: Sujuvat hankinnat
- Kunnat, hyvinvointialueet: Valtiokonttorin aamukahvit, Kuntamarkkinat
- Kaikki: Hankeinfot, Hankinta-Suomen tilaisuudet

Uutiskirjeet

- Hankinta-Suomi
- Kuntien ja hyvinvointialueiden talousraportoinnin tiedote (Valtiokonttori)
- Muut VM:n ja Valtiokonttorin uutiskirjeet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

VIRPI MUSTONEN, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
VIRPI.MUSTONEN@GOV.FI